

РІШЕННЯ № 12

«Про притягнення до дисциплінарної відповідальності»

14 вересня 2022 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., членів палати – Бірюкова А.О., Звіздуна А.М., Ковальова Ю.В., Кричуна Ю.А., Ларіна А.С., Шолух С.Г. та Бравермана В.О., який не брав участь у голосуванні на підставі абзацу 2 частини другої статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Ради адвокатів Кіровоградської області № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

До кваліфікаційно-дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області звернувся **ОСОБА_2** зі скаргою на поведінку адвоката **ОСОБА_1**.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА № 9 від 09.08.2022 р. стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу за ознаками проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Рух справи

Справу порушено 09.08.2022 р.; засідання у справі призначались на 31.08.2022 р. та 14.09.2022 р.

Розгляд справи був зупинений за протокольним рішенням дисциплінарної палати у період: 31.08.2022 р. - 14.09.2022 р. у зв'язку із неявкою учасників засідання.

Скаржник та адвокат про дату, час та місце розгляду справи були повідомлені належним чином, проте не скористалися правом на участь також у засіданні, призначеному на 14.09.2022 р.; адвокат надіслав електронною поштою клопотання про відкладення розгляду дисциплінарної справи, зазначивши про неможливість явки на засідання з огляду на перебування на військовій службі.

Під час розгляду цього клопотання палатою було встановлено, що адвокат перебуває на військовій службі в Олександрійському районному територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки Кіровоградської області оперативного командування "Південь"; клопотання адвоката не містить посилення на конкретні обставини, які унеможливають чи суттєво утруднюють його явку на засідання або подання письмових пояснень по суті справи, з огляду на що протокольним рішенням палати від 14.09.2022 р. у задоволенні клопотання було відмовлено з підстав, передбачених абзацом 4 частини другої статті 40 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність"; справу розглянуто у цьому ж засіданні за наявними матеріалами.

Зміст доводів скаржника

У скарзі **ОСОБА_2**, який є учасником ТОВ «...», зазначено, що адвокат **ОСОБА_1**, колишній начальник юридичного відділу товариства, на своїй сторінці соціальної мережі Facebook опублікував допис, який, на думку скаржника, не відповідає загальноприйнятим нормам ділового етикету, містить висловлювання та твердження, що принижують його честь та гідність як громадянина та власника ТОВ «...», честь та гідність директора товариства **ОСОБА_3**, містить агресивну та образливу незгоду адвоката з правовою позицією підприємства у цивільній справі.

У скарзі зазначається, що допис містить фотокопію ухвали від 31.03.2022 р. про витребування суддею Кропивницького апеляційного суду матеріалів цивільної справи № 401/664/21 за позовом ТОВ «...» з Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області.

Вважає, що адвокат допустив грубе порушення вимог статей 12, 59-60 Правил адвокатської етики, що є підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на один рік.

Позиція адвоката

У письмових поясненнях, наданих на стадії перевірки, адвокат підтвердив факт належності йому сторінки Facebook, про яку йдеться у скарзі, а також авторство оскаржуваних висловів на адресу скаржника.

Пояснив, що **ОСОБА_2** є власником СП ТОВ "...", яке надає послуги централізованого опалення в місті Світловодськ Кіровоградської області; зі

своєї практики та із засобів масової інформації йому відомо, що товариство неналежно виконує свої обов'язки, від чого страждає велика кількість мешканців міста, у тому числі соціально незахищені категорії.

Оскаржуваний допис адвокат опублікував після того, як йому зателефонувала дружина його довірителя, і повідомила про тиск, який на них чинить керівництво підприємства, унаслідок якого чоловік перебуває у сильному стресовому стані, висловлюючи наміри закінчити життя самогубством. При цьому, зазначає, що усі попередні звернення до правоохоронних органів з приводу дій службових осіб товариства були марними.

Адвокат вказує, що здійснював представництво багатьох громадян у судах із метою захисту їхніх прав у взаємовідносинах із підприємством, у результаті чого була сформована негативна для ТОВ “...” судова практика Верховного Суду, що і викликає невдоволення скаржника.

Зазначає, що правила адвокатської етики не порушував; вважає, що належні доводи, які б доводили факт вчинення дисциплінарного проступку, у скарзі відсутні.

Мотиви та висновки дисциплінарної палати

Дослідивши на основі наявних матеріалів справи обставини поведінки адвоката, палата встановила наступне.

Адвокат **ОСОБА_1** є представником відповідача у справі № 401/664/21 за позовною заявою товариства з обмеженою відповідальністю “...” про зобов'язання вчинити певні дії (відновити централізоване теплопостачання та привести його до попереднього стану).

Рішенням Світловодського районного суду Кіровоградської області від 31.01.2022 р. у позові було відмовлено, товариство подало апеляційну скаргу, та ухвалою судді Кропивницького апеляційного суду від 31.03.2022 р., з метою вирішення питання про відкриття апеляційного провадження, справу витребувано із міськрайонного суду.

04.04.2022 р. адвокатом **ОСОБА_1** на своїй сторінці Facebook, яка має найменування “Адвокат **ОСОБА_1**”, опубліковано допис наступного змісту: *“«Доброго дня українці. Триває війна з російськими загарбниками, цього ворога ми бачимо і обов'язково переможемо. А є гниди місцеві яких ми теж обов'язково переможемо. Москва напала на Україну, а <...> та <...> попри неякісне надання послуг централізованого опалення не залишають спроб зобов'язати людину яка відключилася від мережі ЦО приєднатися до льодяних батарей. Вся країна об'єдналася, люди допомагають один одному, а ця мразота як була моральними уродами так ними і залишилася. Ох і дуже багато роботи буде після війни, щоб викоренити цих та інших гнид, але все буде Україна».*

Частиною допису є фотокопія ухвали судді Кропивницького апеляційного суду від 31.03.2022 про витребування цивільної справи № 401/664/21.

З огляду на вищенаведене, дисциплінарна палата вважає за необхідне зауважити наступне.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексту – Закон № 5076-VI) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Згідно із пунктами 1, 5 частини першої статті 21 Закону № 5076-VI під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги та правил адвокатської етики, виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правової допомоги.

Відповідно до Преамбули Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 року (зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 року) (далі — Правила адвокатської етики), правила слугують обов'язковою для використання адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, практичному узгодженні своїх багатоманітних, іноді суперечливих професійних прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури і принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та іншими законодавчими актами, а також закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

Дія Правил поширюється, зокрема, на всі види адвокатської діяльності та в частині, визначеній Правилами, на іншу діяльність (дії) адвоката, в тому числі соціально-публічну діяльність адвоката, яка може вступити в суперечність з професійними обов'язками адвоката або підірвати престиж адвокатської професії (стаття 2 Правил адвокатської етики).

За змістом принципу поваги до адвокатської професії, визначеного статтею 12 Правил адвокатської етики, всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Принципи та вимоги професійної етики, дотримання яких є професійним обов'язком адвоката під час використання мережі Інтернет, визначені статтями 57-60 Правил адвокатської етики.

Адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому. Використання адвокатом соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним

принципам: незалежності; професійності; відповідальності; чесності; стриманості та коректності; гідності; недопущення будь-яких проявів дискримінації; толерантності та терпимості; корпоративності та збереження довіри суспільства; конфіденційності (стаття 57 Правил адвокатської етики).

При встановленні контактів та спілкуванні у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет адвокат повинен проявляти властиву професії стриманість, обережність та коректність, не допускати публічного надання коментарів адвокатами під час здійснення адвокатської діяльності, а так само і в якості особистих суджень, позицій іншого адвоката/представника у справі, в якій вони не беруть участі. Під час надання коментарів адвокатами по конкретним справам необхідно, щоб такі коментарі не порушували положень чинного законодавства, Правил адвокатської етики, рішень З'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, а також відповідали вимогам до адвокатів та адвокатської діяльності, що встановлені чинним законодавством, Правилами адвокатської етики, рішеннями З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України.

Висловлювання адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет не повинні мати притаманний правовий нігілізм, будь-який вид агресії, ворожнечі і нетерпимості. Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки. Будь-які заяви, коментарі адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет, в тому числі під час обговорення і роз'яснення правових норм, особливостей судочинства, дій його учасників, повинні бути відповідальними, достовірними і не вводити в оману (частини друга-третья статті 59 Правил адвокатської етики).

Палатою встановлено належність адвокату сторінки, що має назву "Адвокат **ОСОБА_1**", його авторство оскаржуваного допису, факт опублікування останнього та відношення змісту публікації до осіб, про яких зазначається у скарзі.

Факт розміщення фотокопії ухвали судді апеляційного суду як частини самої публікації засвідчує, що допис здійснено у контексті судового провадження у цивільній справі за позовом ТОВ "...", у якій адвокат бере участь як представник відповідача.

Допис опубліковано адвокатом після подання ТОВ "..." апеляційної скарги на судові рішення, ухвалені на користь відповідача, та витребування справи із суду першої інстанції.

Станом на час публікації, спір між сторонами у вказаній цивільній справі не був остаточно вирішений, рішення суду першої інстанції не набрало законної сили.

Зміст висловлювань, які стосуються скаржника та керівника ТОВ "...", наведених у контексті конкретної судової справи, вказує на те, що адвокат мав намір проявити особисту неповагу до осіб, з якими асоціюється діяльність товариства, що є процесуальним опонентом адвоката.

Палата вважає за необхідне, у відповідь на аргументи адвоката стосовно причин, які спонукали його до публікації вказаного допису, нагадати про те, що у своїй професійній діяльності адвокат має залишатися незалежним від своїх клієнтів.

Важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвоката слідування високим стандартам поведінки, міра етичних вимог до якої суттєво вища, ніж до вчинків, висловлювань та інших форм поведінки осіб, права та інтереси яких адвокат захищає у своїй професійній діяльності.

Свою позицію стосовно дій процесуальних опонентів адвокат має проявляти, головним чином, у способи та у формах, визначених процесуальним законодавством.

Натомість публічне вираження адвокатом, у формах, недопустимих у площині професійної етики, свого особистого негативного відношення до інших осіб є таким, що суперечить його професійному обов'язку зі ствердження та підвищення поваги до адвокатської професії у суспільстві.

Проаналізувавши усі обставини справи, палата дійшла висновку про те, що 04.04.2022 р., адвокат **ОСОБА_1** на особистій сторінці соціальної мережі Facebook у своєму дописові, опублікованому об 11 годині 06 хвилин, допустив некоректні, образливі висловлювання, які принижують честь та гідність фізичних осіб - **ОСОБА_2** та **ОСОБА_3**, чим порушив норми адвокатської етики при використанні мережі Інтернет - статті 57, 50 (порушення принципу стриманості та коректності, порушення обов'язку вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки), а також частини першої статті 12 Правил адвокатської етики (щодо обов'язку адвоката стверджувати повагу до адвокатської професії, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї у суспільстві у всіх сферах його діяльності).

Відповідно до частини другої статті 34 Закону № 5076-VI дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Палата встановила в діях адвоката **ОСОБА_1** склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону № 5076-VI (порушення правил адвокатської етики), що є підставою для дисциплінарної відповідальності.

Ураховуючи, що адвокат притягується до відповідальності вперше, було ухвалено застосувати стягнення у вигляді попередження.

Керуючись статтями 33, 34, 35, 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», палата

ВИРІШИЛА:

Притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Ради адвокатів Кіровоградської області № <...> від <...> р.), та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді **попередження**.

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення у дисциплінарній справі може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова дисциплінарної палати

Олександр Квашук

Секретар засідання

Владислав Браверман